

Delårsrapport med prognos 1, 2020

Funktionsstödsnämnden

Beslutad av Funktionsstödsnämnden, den 19 maj 2020, § 63

Innehåll

1	Förslag till beslut.....	3
2	Förvaltningschefens bedömning och analys	4
2.1	Förvaltningschefens analys av verksamhetens resultat	4
2.2	Framåtblick	5
3	Delårsresultat och prognos 1 för år 2020.....	6
3.1	Ekonomi.....	6
3.2	Effektivisering	8
3.2.1	<i>Inköpseffektivisering</i>	<i>9</i>
3.2.2	<i>Riktat effektiviseringskrav.....</i>	<i>10</i>
4	Analysunderlag.....	11
4.1	Resultat – Ekonomi	11
4.1.1	<i>Covid-19</i>	<i>11</i>
4.2	Intäcks- och kostnadsutveckling.....	13
4.3	Verksamheternas ekonomiska resultat.....	15
4.3.1	<i>Nämnd och förvaltningsövergripande</i>	<i>15</i>
4.3.2	<i>Hälso- och sjukvårdsenheten.....</i>	<i>16</i>
4.3.3	<i>Personlig assistans.....</i>	<i>17</i>
4.3.4	<i>Grupp- och servicebostad.....</i>	<i>18</i>
4.3.5	<i>Boda</i>	<i>20</i>
4.3.6	<i>LSS-fritid</i>	<i>21</i>
4.3.7	<i>Daglig verksamhet</i>	<i>23</i>
4.3.8	<i>Barn- och ungdomsverksamheten</i>	<i>25</i>
4.3.9	<i>Socialpsykiatri</i>	<i>25</i>
4.4	Investeringar	26
5	Bilaga – fem år i sammandrag	27

1 Förslag till beslut

Funktionsstödsnämnden redovisar en negativ avvikelse på 0,6 mnkr mot periodiserad budget för den inledande delen av år 2020. Intraprenaden Socialpsykiatrin utgör 0,3 mnkr av underskottet mot periodiserad budget.

Prognosen innehåller högre osäkerhet än vanligt i delår 1, främst utifrån konsekvenser av samhällsspridningen av covid-19. För att frigöra tid för verksamheten att säkra kärnuppdraget och arbeta med exempelvis bemanning har prognoserna denna gång tagits fram på verksamhetsnivå i samråd mellan ekonom och ansvariga verksamhetschefer. Då vi ännu är tidigt i spridningsfasen har vi ännu inte fullt ut sett vilka ekonomiska konsekvenser som spridningen medför. Det är även osäkert vilken ekonomisk kompensation för merkostnader som kommer att nå driftverksamheten, prognosen är i nuläget lagt utan någon ekonomisk kompensation från stat eller annan instans.

Prognosen på helår är ett underskott på 22,3 mnkr för nämnden som helhet, varav Socialpsykiatrin som har ett ackumulerat överskott att nyttja utgör 3,1 mnkr.

Verksamheten har identifierat behov av ekonomiska åtgärder inom flera verksamhetsområden och har planerat eller initierat arbeten kring dessa.

Förvaltningen för sociala insatsers förslag till Funktionsstödsnämnden

1. Funktionsstödsnämnden fastställer delårsrapport med prognos 1 för 2020.
2. Delårsrapporten överlämnas till Programnämnd social välfärd för vidare hantering.
3. Förvaltningen får i uppdrag att fortsätta arbetet med att uppnå en ekonomi i balans.

2 Förvaltningschefens bedömning och analys

Kommungemensam ingress:

De ekonomiska konsekvenserna av coronaviruset är ytterst svårt att bedöma i nuläget. Vad kommande veckor och månader för med sig, när det gäller smittspridningen liksom när det gäller olika typer av åtgärder för att bromsa förloppet, är ovisst. Likaså är det osäkert vilka positiva ekonomiska effekter som kan väntas av de olika typer av åtgärder som nu verkställs i kommunen och av andra aktörer. För att få en gemensam bild av läget har vi i denna Delårsrapport med prognos 1 gjort ett antal kommungemensamma antaganden att förhålla sig till. Med dessa som utgångspunkt har prognosen anpassats till den verksamhet som nämnden har, grundat på försiktighetsprincipen.

För de verksamheter där den ekonomiska effekten av corona för helåret inte är känd gör vi i prognosen ett antagande om att nuvarande situation håller i sig augusti ut och att september månad räknas som en återhämtningsmånad med halv effekt. Vi utgår då ifrån verksamhetens hittills kända ”coronaeffekt” under april månad för att uppskatta kommande månader och korregerar med en uppskattning av kommande ekonomiska effekter om inte april månad speglar verksamhetens effekt helt.

Nämnderna redovisar de merkostnader och intäktsbortfall som uppskattas för året med anledning av corona. En samlad prognos av hittills aviserade statliga ersättningar för merkostnader med anledning av corona görs på kommunövergripande nivå.

2.1 Förvaltningschefens analys av verksamhetens resultat

Funktionsstödsnämnden arbetar för och har en långsiktig ekonomisk strategi för att säkra en ekonomisk medvetenhet och hushållning i alla led. Nämnden har ett utmanade ekonomiskt läge där de ekonomiska effekterna från covid-19-spridningen är svåra att förutse med många osäkerhetsfaktorer. Dessa återfinns såväl i hur kostnadsbilden i nämndens verksamheter kommer att utveckla sig, som i vilken kompensation för ökade kostnader som kommer att tilldelas nämndens område.

Utbrottet av covid-19 och samhällsspridningen har medfört ett behov av att omprioritera i verksamheterna. Detta har till viss del inneburit att utvecklingsarbete och andra pågående delar inom effektiviseringsuppdragen har bromsats in för att frigöra tid för att säkra grunduppdraget.

Utifrån den rådande situationen som är i Sverige idag, har förvaltningens arbete fokuserats på att säkra och trygga vård och service till servicemottagarna och arbetsmiljön för medarbetarna. Flera av nämndens åtaganden har den första delen av året fått bromsats upp då coronaviruset har satt hård press på kommunen och dess förvaltningar. Genom att förvaltningen har arbetat som helhet, trots stora utmaningar och osäkerhet i framtida utveckling, har Förvaltningen för sociala insatser kunnat upprätthålla god service och trygg vård för nämndens verksamhet. Förvaltningen planerar löpande för en beredskap när det gäller prioriterade verksamheter och ett eventuellt större personalbortfall samt även med fokus att arbeta med hur vi kan minska risken för smittspridning inom vår förvaltning när det gäller evenemang och möten.

Som en följd av nuvarande läge har förvaltningen styrts till att prioritera arbetet med åtagandet gällande digitalisering. I framtiden behöver verksamheten fokusera på processen kring digitalisering och skapa förutsättningar för förvaltningen som helhet. Kunskapen har ökat ute i förvaltningen, bland annat genom kollegialt lärande med ett fortsatt högt lösningsfokus, denna gång med digitala förtecken.

Det finns en väl fungerande tillsynsprocess inom förvaltningen och verksamheten ser till att eventuella problem snabbt tas omhand. För 2019 års tillsyn gällande de tillsynsområden där vidtagna åtgärder krävs, arbetar förvaltningen med att åtgärda de brister som framkom och

arbetet med uppföljningen kommer rapporteras i delårsrapport 2 med slutrapport av resultat i årsberättelsen.

2.2 Framåtblick

Det kan föreligga en risk att servicemottagarna upplever en lägre kvalitet i och med att vi är i en tid med påfrestning. Vår stora utmaning är att trygga att service och vård för de vi är till för fortskrider med god kvalitet. Det finns även en risk för nedprioritering av funktionsnedsatta när vi nationellt får större ekonomiska utmaningar. Vi tror att Förvaltningens för sociala insatsers förmåga att hantera den nuvarande pandemin är god. Vi tror på våra medarbetares omsorg och förnuft att utföra ett gott arbete för de servicemottagare vi är till för. På samma gång måste vi vara medvetna om att en samhällskris utsätter oss för påfrestningar. Då många snabba beslut fattas får inte den samlade påverkan bli att individer med funktionsnedsättnings grundläggande rättigheter får stå tillbaka. Gruppen funktionsnedsatta har redan tidigare ofta nedprioriterats i samhällsekonomin. Ett gemensamt värnande om vår värdegrund, om mänskliga rättigheter och allas lika värde, har aldrig varit mer angeläget än nu.

Vårt arbete behöver fortsatt präglas av gott bemötande, respekt för den enskilde och trygghet i insatsen där värdegrunden är extremt viktig både nu och i framtiden. Det kommer att krävas ytterligare ökad samverkan med andra förvaltningar för att säkra ett kvalitativt stöd för den enskilde. Förutsättningar för att vara lyckosamma i detta är en god arbetsmiljö och ett gott ledarskap och som grund för detta finns förvaltningens personalstrategiska plan för att stödja arbetet med att attrahera och behålla medarbetare.

För att bibehålla god vård och service under kommande delen av året krävs att vi alla bidrar och engagerar oss inför de utmaningar som vi står inför. Det kommer behövas engagemang och motivation som utgår från vårt gemensamma uppdrag d.v.s. att tillhandahålla kvalitativt gott stöd och service till de vi är till för. Ledarskap är en av nycklarna i detta arbete vilket kommer kräva modiga chefer som vågar leda i en tid av kris, utmaning och förändring.

Vi står i en tid med stor ansträngning, vilket även påverkar vår framåtblick då framtiden präglas av osäkerhet. Tillsammans med tillit och med värdegrunden som bas finns förutsättningar för att klara oss igenom detta. Vi behöver hålla i och hålla ut i denna tid av belastning med fortsatt starkt fokus för dem vi är till för.

3 Delårsresultat och prognos 1 för år 2020

Prognosen som presenteras i denna rapport har en högre osäkerhetsgrad än övriga år. Detta utifrån en osäker ekonomisk påverkan från spridningen av covid-19. Att osäkerheten är stor beror på flera aspekter. Prognosen har i detta delår i stor utsträckning lagts av ekonomifunktionen i samråd med ansvariga verksamhetschefer och de som dessa utsetts för att frigöra tid och underlätta för verksamheten att fokusera på bemanning och grunduppdraget i denna speciella situation.

Många av de lönekostnader som påverkas av högre personalfrånvaro utbetalas och inkluderas i den ekonomiska redovisningen med en månads eftersläpning, detta innebär att händelser som inträffade i mars ses i redovisningen först i slutet av april när lönerna utbetalats. Detta avser bland annat kostnaden för timvikarier och ersättning för övertid. Detta betyder att det finns utfall för så pass kort tidsperiod att det är svårt att avgöra hur trenden kommer se ut och hur fortsatt utveckling i personalfrånvaro och personalkostnader kommer att bli.

En annan faktor som kraftigt påverkar säkerheten i de ekonomiska prognoserna är att prognoserna för hur länge denna samhällsspridning och insjuknandeperiod kommer att hålla i sig är väldigt varierande. Prognoserna varierar från att det ska avta under sommaren till att hålla i sig in i nästa år. I dessa prognoser har antagandet gjorts att nuläget håller i sig under augusti månad för att stabilisera sig under september.

Den tredje stora osäkerhetsfaktorn är vilka åtgärder som spridningen av covid-19 kommer att medföra, både från förvaltningen, från kommunledningen och nationellt. I nuläget är samtliga verksamheter (förutom aktivitetshuset Kraften) öppna som vanligt för nämndens servicemottagare, om detta skulle förändras kan det medföra större ekonomiska effekter för nämnden.

Det är ännu inte klart vilken ekonomisk ersättning som kommer att delges nämndens verksamheter till följd av den aktuella situationen, prognosen utgår därför från att ingen riktad ersättning fördelas till nämndens verksamheter.

3.1 Ekonomi

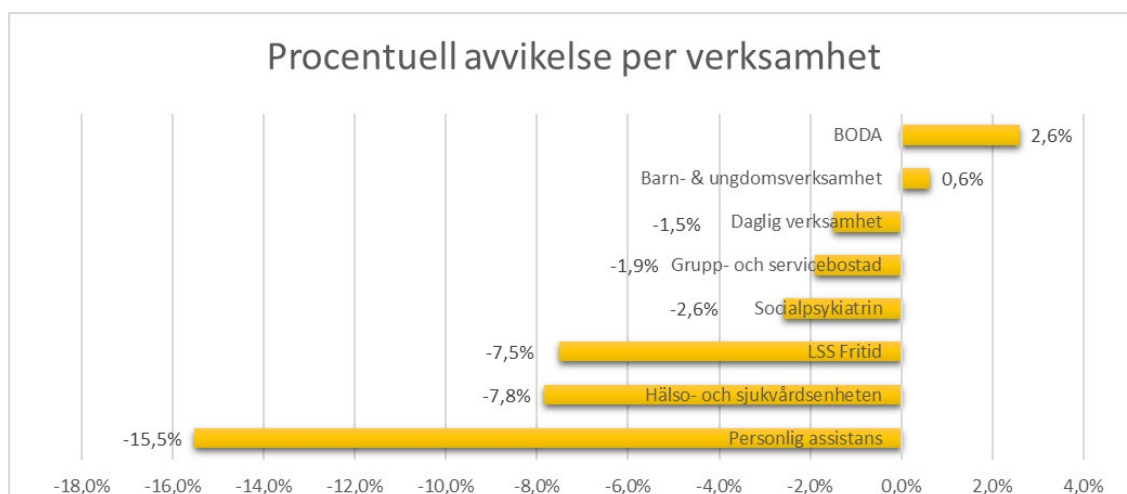
Funktionsstödsnämnden redovisar en mindre negativ avvikelse mot budget för den inledande delen av år 2020. Detta beror bland annat på att inga kostnader för förvaltningsövergripande satsningar inkommit under inledningen av år 2020. Det finns även en generell avvikelse kring övriga kostnader då kostnader uteblivit till följd av att verksamheten tagit ett strategiskt beslut att undvika inte nödvändiga fysiska sammankomster. Detta innebär bland annat att kostnader för kursavgifter och resor uteblivit.

Prognosen på helår är ett betydande underskott. Detta beror att flera verksamheter fått större effektiviseringsuppdrag under år 2020 som ej bedöms möjliga att fullt ut verkställa och få effekt från. Det finns också en stor osäkerhet om vilken ekonomisk påverkan som covid-19 kommer att medföra.

Det största underskottet (beräknat utan effekt av covid-19) står personlig assistans för en verksamhet där lönekostnaderna årligen ökar mer än ersättningen.

VERKSAMHET	2019	Ack April	Ack April	Ack April	Prognos	Budget	Helår Avv
	Bokslut	Utfall	Budget	Avv. i mnkr	helår, mnkr	helår, mnkr	Progn-Budg mnkr
Politik/Nämnd för funktionsh - Planeringsreserv	-1,2 -0,4	-0,3 0,0	-0,3 -0,3	0,0 0,2	-1,0 -0,8	-1,0 -0,8	0,0 0,0
Förvaltningsgemensamt	-9,9	-2,2	-4,2	1,9	-9,1	-11,7	2,6
Hälsa- och sjukvårdsenheten	-25,5	-9,9	-8,5	-1,3	-27,1	-25,1	-2,0
Personlig assistans	-5,9	-1,5	2,0	-3,5	-9,7	0,0	-9,7
Grupp- och servicebostad	-7,6	-5,2	-5,5	0,3	-12,3	-4,7	-7,7
BODA	0,4	0,3	0,0	0,4	0,4	0,0	0,4
LSS Fritid	-25,8	-9,4	-8,5	-0,9	-28,2	-26,2	-2,0
Daglig verksamhet	-0,6	1,2	-0,3	1,4	-1,3	0,0	-1,3
Barn- & Ungdomsverksamhet	-79,0	-25,9	-27,0	1,1	-78,9	-79,4	0,5
Socialpsykiatri	-119,3	-1,1	-0,8	-0,3	-3,1	0,0	-3,1
Nettokostnad	-274,8	-54,0	-53,4	-0,6	-171,0	-148,8	-22,3
- varav intraprenad	-119,3	-1,1	-0,8	-0,3	-120,7	-119,8	-3,1
Nettokostnad exkl. intraprenad	-155,5	-52,9	-52,5	-0,4	-50,3	-29,0	-19,2
Ingående ackumulerat resultat							8,4
Ianspråktagande av ack resultat intraprenader							-3,1
Nya underskott							
Nya överskott							
Utgående ackumulerat resultat							5,3
Avvikelse inklusive ianspråktagande av ack resultat intraprenader							
Årets avvikelse exkl. intraprenader							-19,2
Årets avvikelse intraprenader							-3,1
Justerad avvikelse							-22,3

Funktionsstödsnämndens prognostiserade procentuella avvikelse för helåret är 2,6 %, mätt i förhållande till nämndens totala budgeterade kostnader. Stapeldiagrammet nedan visar den prognostiserade procentuella avvikelsen per verksamhet, mätt i förhållande till respektive verksamhets budgeterade kostnader.

Förvaltningen arbetar med flera åtgärder för att under året närma sig en ekonomi i balans. Dels genomförs en fullständig genomlysning av samtliga ärenden inom personlig assistans, där man identifierar såväl kostnadsdrivande faktorer som faktorer som bidrar till att ärenden kan hålla en ekonomi i balans.

Det har startats en arbetsgrupp inom förvaltningen för att lyfta frågan om avtalstrohet, att proaktivt lyfta nämndens behov av upphandlingsstöd, samt stötta verksamheten med sakligt

stöd i dessa frågor. Detta arbete har i stor utsträckning stannat av då resurser behövt omprioriteras till följd av covid-19, men kommer förhoppningsvis kunna få ny kraft under hösten.

Prognosen tar höjd för flera kostnader och uteblivna intäkter för nämndens verksamheter, men har i nuläget inte inkluderat de kostnadsersättningar som kan komma verksamhetsområdet till del eller de alternativa lösningar på utförande som verksamheten lyft som förslag. Därför finns en god förhoppning om att nämndens resultat under året ska kunna förbättras kraftigt från prognosen.

3.2 Effektivisering

Nämnden har fått ett flertal effektiviseringsuppdrag att hantera under året, varav majoriteten är riktade mot de intäktsfinansierade verksamheterna. Dessa effektiviseringskrav redovisas i tabellerna nedan. Bedömningen är att det inte kommer att vara möjligt att hantera dessa uppdrag genom effektivisering dvs. förändrade arbetssätt, utan verksamheterna kommer behöva genomföra reduceringar dvs. neddragningar. Bedömningen totalt sett är att uppdragen är svåra att klara fullt ut under året.

Grupp- och servicebostad	
Effektiviseringsuppdrag	
Inköpseffektivisering	2,9 mnkr
Rekryteringscenter	0,8 mnkr
Riktat effektiviseringsuppdrag	4 mnkr
Andra effektiviseringsbehov	
Ej kompenserad lägre ersättning pga. förändring i stödbehovsmätning	4,3 mnkr
Arbetskläder – införande av cirkulationstvätt	0,8 mnkr
Summa effektiviseringsuppdrag	12,8 mnkr

Daglig verksamhet	
Effektiviseringsuppdrag	
Inköpseffektivisering	0,5 mnkr
Rekryteringscenter	0,1 mnkr
Riktat effektiviseringsuppdrag	1,5 % (Ca 1,3 mnkr)
Andra effektiviseringsbehov	
Arbetskläder – införande av cirkulationstvätt	0,3 mnkr
Summa effektiviseringsuppdrag	2,2 mnkr

Socialpsykiatri	
Effektiviseringsuppdrag	
Inköpseffektivisering	0,8 mnkr
Rekryteringscenter	0,2 mnkr
Riktat effektiviseringsuppdrag	2 mnkr
Andra effektiviseringsbehov	
Arbetskläder – införande av cirkulationstvätt	0,4 mnkr
Summa effektiviseringsuppdrag	3,4 mnkr

3.2.1 Inköps effektivisering

Funktionsstödsnämndens riktade effektiviseringskrav avseende inköp presenteras i tabellen nedan, tillsammans med respektive verksamhets externa kostnader (exklusive lokalhyror och personal). Inköps effektiviseringsuppdraget är fördelat från överliggande nämndorganisation direkt till respektive verksamhet utifrån dess andel av personalkostnaderna. För de intäktsfinansierade verksamheterna sker reduceringen direkt i den intäkt som verksamheten får, varför det är svårt att särskilja beloppet på ett tydligt sätt.

Verksamhet	Utfall (Belopp i kronor)	Effektiviserings- uppdrag
V80 Politik & Ledning	1 227 688	- 85 000
V82 HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSENHETEN	3 564 370	-
V83 Personlig assistans	472 451	-
V84 GRUPP- OCH SERVICEBOSTAD	5 593 530	- 2 946 000
V85 LSS FRITID	103 429	-
V86 Daglig verksamhet	5 107 983	- 506 000
V87 Barn- & Ungdomsverksamhet	3 525 924	-
V88 UTVECKLINGSENHETEN	3 971 202	-
V89 Socialpsykiatri	4 761 602	- 849 000
Totaler	28 328 180	4 386 000

Detta innebär att Funktionsstödsnämnden har fått i uppdrag att effektivisera/reducera 15 % av sina externa övriga kostnader. Uppdraget för grupp- och servicebostad innebär mer än att halvera de externa kostnaderna jämförelsevis med föregående år.

Viktigt att notera är att denna tabell är det inte möjligt att direkt göra reduceringar ifrån. Vissa verksamheter fakturerar vidare hela eller delar av kostnaden till slutkonsument, detta avser exempelvis kosten på daglig verksamhet som uppgår till 2,4 mnkr, nära 50 % av deras totala externa kostnad. Minskar kostnaden för inköpt kost inom daglig verksamhet kommer intäkten minska i samma utsträckning, det ger med andra ord ingen ekonomisk nettoeffekt för kommunen mer än att man sänker den ekonomiska omsättningen.

Andra kostnader som inkluderas i sammanställningen ovan är lagstyrda och inte möjliga att välja bort, exempelvis inkontinensmaterialet som hälso- och sjukvårdsenheten köper in för hela förvaltningens räkning till en kostnad om 1,6 mnkr eller kostnaden för tolktjänster. I ovanstående belopp finns även kostnader som är beslutade kommunövergripande och därmed inte styrbara för nämnden. Ett exempel på detta är kostnaden för friskvårdscheckar som utgör 2,2 mnkr av ovanstående.

En förenklad uppskattning som exkluderar kostnad för kost som vidarefaktureras och lagstyrda kostnader (tolk, inkontinens och friskvård) ger en kvarvarande extern kostnad att utgå från om 18,8 mnkr.

Under våren har det startats upp en arbetsgrupp inom förvaltningen för att arbeta aktivt med att skapa en förflyttning till att handla i högre grad enligt avtal och uppmärksamma denna fråga i verksamheterna. Viktigt är dock att beakta att det inte alltid på kort sikt är ekonomiskt gynnande för driftverksamheten att handla enligt avtal, men detta är ett lagkrav och därför inget som en enskild verksamhet har möjlighet att välja bort. I de fall det finns utvecklingspotential i upphandlingarna och befintliga avtal behöver detta på ett strukturerat sätt lyftas till upphandlingsavdelningen som ett behov för att det förhoppningsvis ska kunna tillgodoses framöver.

Funktionsstödsnämnden har redan under hösten identifierat behov av stöd med en upphandling för att följa aktuellt regelverk. Verksamheten har satt samman en arbetsgrupp för att kunna kravställa och utforma denna upphandling, men inväntar ännu en stödresurs för att genomförande av upphandlingen ska vara möjlig.

Det saknas idag tillförlitliga tabeller och underlag för att möjliggöra en fullständig analys av samtliga verksamheters inköpsmönster. Flera tabeller och funktioner i verksamhetssystem är under uppbyggnad, men dessa är ännu ej tillräckligt säkra för att dra slutgiltiga slutsatser utifrån. Trots detta har vi nyttjat de underlag som finns tillgängliga för att påbörja en sammanställning.

Belopp i kronor	Januari - april 2019			Januari - april 2020		
	Övriga inköp	Inköp utan avtal	Procent utan avtal	Övriga inköp	Inköp utan avtal	Procent utan avtal
V80 Politik & Ledning	258 569	73 233	22%	51 823	801	2%
V82 HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSSENHETEN	933 455	39 729	4%	677 595	46 013	6%
V83 Personlig assistans	105 938	54 220	34%	145 233	18 809	11%
V84 GRUPP- OCH SERVICEBOSTAD	1 304 722	362 080	22%	1 088 522	454 912	29%
V85 LSS FRITID	13 106	4 221	24%	18 929	229	1%
V86 Daglig verksamhet	1 224 374	549 660	31%	1 541 681	224 205	13%
V87 Barn- & Ungdomsverksamhet	378 335	704 007	65%	855 320	204 447	19%
V88 UTVECKLINGSENHETEN	1 316 347	102 993	7%	586 321	126 330	18%
V89 Socialpsykiatri	938 880	415 006	31%	792 579	367 245	32%
Totaler	6 473 725	2 305 149	26%	5 758 003	1 442 993	20%

Det har ännu inte funnits utrymme i verksamheterna att gå vidare med analys av eventuella förändringar i inköpsbeteende och vad som ligger bakom detta. Det man kan se ur tabellen är att de totala inköpskostnaderna har minskat med drygt 1 miljon kronor jämfört med samma period föregående år. En del av detta är troligen en effekt av covid-19 när många aktiviteter, utbildningar och sammankomster har fått ställas in. En annan effekt av smittspridningen är att verksamheten behövt prioritera kärnuppdraget, varför det funnits mer begränsade resurser för utvecklingsprojekt och andra satsningar.

Notera dock förflyttningen för barn- och ungdomsverksamheten som bland annat har förändrat sin process för inköp av livsmedel och numera köper dessa genom upphandlade alternativ i marknadsplats istället för i den lokala närbutiken. Med nära 0,5 mnkr har verksamheten minskat sina inköp utanför avtal, dock utan att detta gett en direkt kortsiktig ekonomisk effekt på den enskilda ekonomin då de totala inköpskostnaderna legat stilla under samma period.

3.2.2 Riktat effektiviseringskrav

De riktade effektiviseringskraven kommer genom intäktsmodellerna som är beslutade av Programnämnd social välfärd, därmed blir de riktade effektiviseringskraven en del i verksamheternas nya ekonomiska förutsättningar. Det är svårt att på ett tydligt sätt visa hur mycket högre intäkten skulle varit om verksamheten inte haft dessa effektiviseringskrav, detta eftersom intäkten varierar utifrån såväl individernas stödbehovsmätningar som planerad närvaro/belägningsgraden.

Varje verksamhets ekonomiska utfall och prognos presenteras mer ingående under avsnitt 4.3 *Verksamheternas ekonomiska resultat*.

4 Analysunderlag

4.1 Resultat – Ekonomi

Majoriteten av löneavtalen är ännu inte klara för kommunens verksamheter. Detta innebär att ökningen i personalkostnader som brukar gälla från april ännu inte är fastställd. För de verksamheter som är ramfinansierade kompenseras den ökade lönekostnaden med ett matchande budgetanslag. De intäktsfinansierade verksamheterna får istället en årlig intäktsökning enligt OPI (omsorgsprisindex) korrigerat med eventuella effektiviseringskrav som ska kompensera för ökade lönekostnader.

De intäktsfinansierade verksamheterna har även i år fått intäktsökningen från april och för att inte deras resultat ska bli missvisande har vi bokart ut en preliminär kostnad för löneökning och även utgått från att dessa verksamheter ska betala för höjda löner i prognoserna. För de ramfinansierade verksamheterna som kommer att få en kompensation i budgetramen har ingen preliminär kostnad för löneökning bokats ut.

I hälso- och sjukvårdsenheten hör majoriteten av de anställda till de avtalsgrupper där avtalen är klar och majoriteten av personalen har fått sin faktiska löneökning, däremot har verksamheten ännu inte fått budgetkompensation för löneökning. Detta bedöms dock ge en begränsad påverkan på verksamhetens utfall.

4.1.1 Covid-19

Spridningen av Corona i vårt land har medfört ett stort behov av prioritering i nämndens verksamhetsområde, där främsta fokus ligger på att säkra och trygga grunduppdraget. Detta innebär att arbete med bemanning, informations spridning och införskaffande av material prioriteras. För att underlätta för verksamheten i detta arbete har man beslutat att verksamheterna inte lägger ekonomiska prognoser under mars och april i år. Detta innebär att prognosen som presenteras i delår 1 kommer att bygga på underlag sammanställda av ekonomer i samråd med verksamhetschefer.

Den första effekten som påverkat ekonomin är den kraftigt ökade kostnaden för sjuklöner under mars och april månad som sedan ytterligare ökat under april månad. Skillnaden i kostnader för sjuklöner under mars och april månad jämfört med föregående år uppgår till 2,9 mnkr. (Kostnaden är beräknad inklusive PO-pålägg som avser bl.a. arbetsgivaravgift.)

Sjuklönekostnad (Belopp i kronor)	2019	2020	Förändring
Januari	1 695 187	1 641 262	-4%
Februari	2 075 340	1 910 351	-9%
Mars	1 879 067	2 950 663	56%
April	1 487 681	3 333 997	123%

Eftersom sjuklönekostnaden ersätter personens ordinarie lönekostnad är detta ingen reell merkostnad för förvaltningen utan faktiskt en mindre kostnadsminskning. Detta eftersom ersättningen utgör 80 % av den ordinarie lönekostnaden samt att ett avdrag sker för motsvarande den inledande sjukdagen, så kallat karensavdrag. Den reella kostnadsökningen är att samtidigt som verksamheten betalar sjuklön för den frånvarande medarbetaren är verksamheten av sådan karaktär att en ersättare behöver sättas in, varför verksamheten både betalar en vikariekostnad och kostnaden för sjuklönen.

Kostnaden för timvikarier har ökat och varit högre än både budget, föregående månad och utfallet motsvarande period föregående år, detta är dock en trend som varit gällande även

tidigare månader. Att kostnaden för timvikarier inte fortsatt att öka ytterligare beror på att även dessa har varit sjuka och det i perioder varit svårt att få in tillräckligt med vikarier med rätt kompetens. Skillnaden i procent i jämförelse mot föregående år är lägre i april än tidigare månader vilket bland annat beror på att kostnaden 2019 steg kraftigt i utfallet för april, vilket påverkar jämförbarheten.

Timvikariekostnad (Belopp i kronor)	2019	2020	Förändring
Januari	7 400 859	8 620 823	16%
Februari	6 300 422	7 555 321	19%
Mars	6 162 561	7 049 791	14%
April	7 253 814	7 937 480	9%

Att det varit svårt att få in tillräckligt med vikarier med rätt kompetens har medfört ett kraftigt ökat behov av övertid i förvaltningen. Detta har påverkat kostnadsbilden genom ökade övertidskostnader, både jämfört med föregående år och tidigare månader. Detta innebär även ett brott på den positiva trenden som inlett året med ett lägre behov av att nyttja övertid.

Övertidskostnad (Belopp i kronor)	2019	2020	Förändring
Januari	1 134 032	675 573	-41%
Februari	835 539	515 719	-39%
Mars	794 751	436 171	-45%
April	879 174	1 043 535	18%

Långsiktigt nyttjande av övertid är något nämnden gärna skulle undvika, både utifrån den kortsiktiga ekonomiska påverkan med högre kostnader, men främst utifrån en långsiktigt negativ påverkan på medarbetarnas möjlighet till återhämtning och i längden ökad risk för ohälsa.

Arbetade timmar	2019	2020	Förändring
Januari	-	-	
Februari	208 169	209 699	1%
Mars	205 845	200 800	-2%
April	212 871	194 200	-9%

Tabellen ovan visar det minskade antalet arbetade timmar för aktuella månader under 2019 och 2020, omräknat till 30-dagars månader för ökad jämförbarhet. (Utfallet för april 2020 är ännu preliminärt.)

Nämndens verksamheter har även under denna utmanande period klarat av att tillgodose samtliga basala behov hos servicemottagarna, men har tyvärr inte fullt ut haft möjligheten att bemanna som vanligt. Detta kan ha medfört ett behov av att prioritera och en förändrad servicenivå i verksamheterna. Exempelvis kan det ha inneburit inställda aktiviteter för vissa servicemottagare. Otillräcklig aktivering och förändring i rutiner riskerar att både kort- och långsiktigt skapa en ökad otrygghet hos nämndens servicemottagare, vilket i förlängningen riskerar att medföra en tillbakagång i individens förmågor. Detta kan i första hand ge en negativ konsekvens för den enskilde individen men medför även en risk för ett större insatsbehov framöver, vilket kan medföra långsiktigt negativa ekonomiska konsekvenser.

En annan effekt som spridningen haft på verksamheten är ett generellt behov av omprioriteringar, vilket inneburit att vissa påbörjade utvecklingsuppdrag har avstannat och andra inte kunnat påbörjas så som varit planerat. Detta kommer att innebära att verksamheten framöver har ett visst behov av att antingen ”arbeta ikapp” de uppdrag som bromsats ned samt på nytt kartlägga och prioritera kring de behov som är aktuella vid den perioden.

Det är beslutat att staten ska bära hela sjuklönekostnaden för samtliga arbetsgivare under perioden april – juli 2020, det är dock ännu inte beslutat hur dessa medel ska hanteras internt inom kommunen. För Funktionsstödsnämnden skulle detta innebära 3,3 mnkr (2,4 mnkr plus arbetsgivaravgifter) för april månad. Räknar man på samma frånvaronivå de kommande tre månaderna skulle detta innebära totalt drygt 13 mnkr.

4.2 Intäkts- och kostnadsutveckling

De större förflyttningarna av kostnader mellan åren är att fler lokalhyror för Socialpsykiatri har flyttats till programnämnden från driftsnämnden, varför nämndens kostnader för lokalhyror minskat. Programnämnd social välfärd har samtidigt även tagit över vissa andra kostnader från Socialpsykiatri som inte är direkt relaterade till utförandet av verksamheten, exempelvis kostnaden för närståendeersättning och dagvårdsresor.

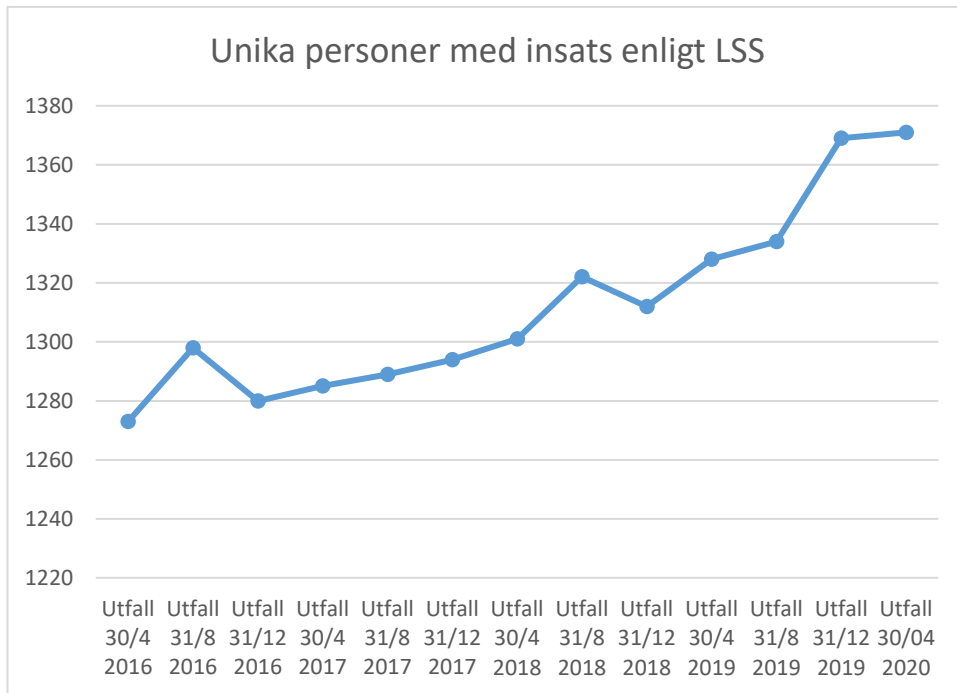
Kontogrupp	2019	2019	2019	2019	2020	2020	2020	Prognos	
	Bokslut	Budget	Ack utf april	Förbr%	Budget	Ack utf april	Förbr%	Helår (April)	Avvikelse
Intäkter	577,4	574,1	191,5	33%	697,1	234,2	34%	697,5	0,4
Personalkostnader	-763,2	-746,7	-255,5	34%	-758,1	-263,2	35%	-782,0	-23,9
Lokalhyror	-22,8	-23,1	-7,9	34%	-23,9	-7,4	31%	-23,9	0,0
Övriga kostnader	-66,3	-72,8	-21,1	29%	-63,8	-17,6	28%	-62,6	1,3
Summa	-274,8	-268,4	-93,0	35%	-148,8	-54,1	36%	-171,0	-22,3

I övrigt har personalkostnaderna ökat, främst till följd av löneökningar, men även viss volymökning har skett.

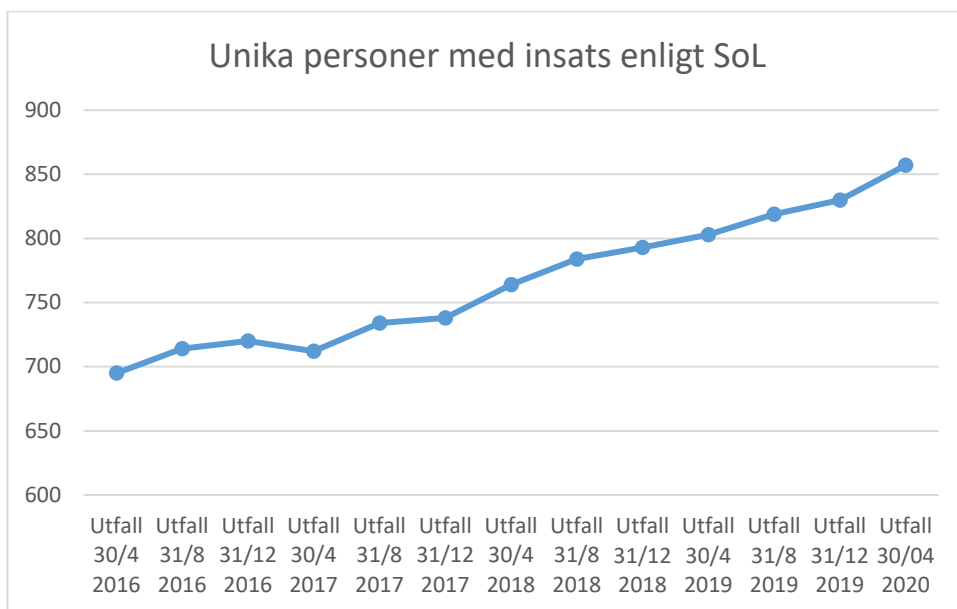
Intäkterna har ökat till följd av att de interna ersättningsmodellerna räknas upp årligen med omsorgsprisindex (OPI) med avdrag för aktuella effektiviseringskrav.

Både den förbrukade andelen och kostnaden för övriga kostnader är lägre än föregående år. Detta beror i stor utsträckning på omprioriteringar och inställda aktiviteter, exempelvis utbildningar, till följd av covid-19.

Trendbilden nedan visar förändringen över antal personer med insats inom LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) sedan april 2016. Grafen visar att antalet individer som får stöd från förvaltningens insatser ökat kontinuerligt under denna period. Det är i april 2020 ungefär 100 fler personer aktuella inom nämndens LSS-verksamheter än i april 2016, det innebär en ökning på ungefär 8 %.

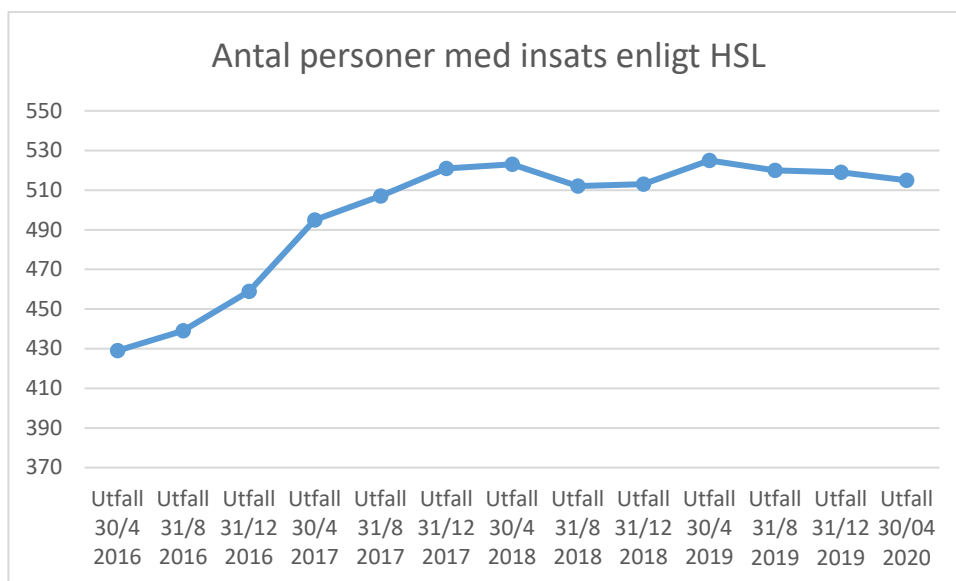
Grafen nedanför visar motsvarande ökning av individer med insats enligt SOL-beslut (Socialtjänstlagen), även dessa ärenden redovisar en kontinuerlig ökning. Det är en ökning med drygt 160 individer mellan april 2016 och april 2020, detta motsvarar en ökning på drygt 23 %.

Då majoriteten av insatserna som utförs enligt SOL är eller har varit ramfinansierade, främst inom socialpsykiatrin, så innebär detta att hela denna ökning hanterats genom verksamhetseffektiviseringar då inga medel tillförts under denna period.

Funktionsstödsnämnden tillhandahåller insatser enligt HSL (hälso- och sjukvårdslagen), där man kan se att antalet vårdtaganden ökade relativt kraftigt under år 2016 och 2017, för att

sedan stabilisera sig på den högre nivån.

4.3 Verksamheternas ekonomiska resultat

4.3.1 Nämnd och förvaltningsövergripande

Förvaltningsövergripande verksamhet finansieras av rambudget och av OH-intäkter. OH-intäkter innebär att de intäktsfinansierade verksamheterna betalar sin del av kostnaden för förvaltningsledning och andra förvaltningsgemensamma kostnader. De verksamheter som är ramfinansierade har istället avstått en del av sin budgetram till förvaltningsledningen för att täcka sin del av de övergripande kostnaderna.

Nämndens egen verksamhet och planeringsreserv redovisar ett mindre överskott i delår 1, då planeringsreserven ännu inte nyttjats. Prognosen är att nämnden kommer att besluta om satsningar och därmed redovisa ett nollresultat vid årets slut.

	Ack April Utfall	Ack April Budget	Ack April Avv Progn- Budg	Helår Innev. Progn	Helår Budget	Helår Avv Progn- Budg
Intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Personalkostnader	-0,3	-0,3	0,0	-0,8	-0,8	0,0
Lokalhyror	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga kostnader	0,0	-0,3	0,3	-0,9	-0,9	0,0
Summa	-0,4	-0,6	0,2	-1,7	-1,7	0,0

En betydande del av den övergripande budgeten avser möjligheten att göra olika satsningar vilket innebär att kostnaderna inte fördelas jämnt över året. På grund av detta uppvisar denna verksamheten ett överskott i delår 1. I nuläget saknas beslut på nyttjande av en betydande del av den förvaltningsgemensamma budgeten, varför prognosen är att överskottet kvarstår och utökas något. Beslutas det om tillkommande satsningar eller finansiering av andra insatsdelar kommer detta att förändras.

	Ack April Utfall	Ack April Budget	Ack April Avv Progn- Budg	Helår Innev. Progn	Helår Budget	Helår Avv Progn- Budg
Intäkter	3,4	3,3	0,1	9,1	9,8	-0,7
Personalkostnader	-2,5	-2,9	0,4	-7,2	-8,1	0,9
Lokalhyror	-0,2	-0,2	-0,1	-0,5	-0,5	0,0
Övriga kostnader	-2,8	-4,3	1,5	-10,4	-12,8	2,4
Summa	-2,2	-4,1	1,9	-9,1	-11,7	2,6

Verksamheten har under våren genomfört en effektivisering genom att digitalisera MR-utbildningen som tillhandahållits nämndens olika verksamheter. Detta innebär att utbildningen från och med hösten kommer att finnas digitalt och därmed vara tillgänglig nya medarbetare även framöver.

En annan förvaltningsgemensam utveckling som skett som ett led i arbetet med att hantera covid-19 är att tillgängliggöra en förenklad introduktion till nämndens verksamhetsområde genom digitala introduktionsutbildningar. Dessa består dels av en snabbutbildning om målgruppen förvaltningen stödjer och vad ett arbete i förvaltningen kan innehålla, hygien och föreskrifter samt filmer på hur det kan se ut i praktiken. Vidare finns ett fördjupningsspår med utbildning från Socialstyrelsen, som också är att kortare karaktär.

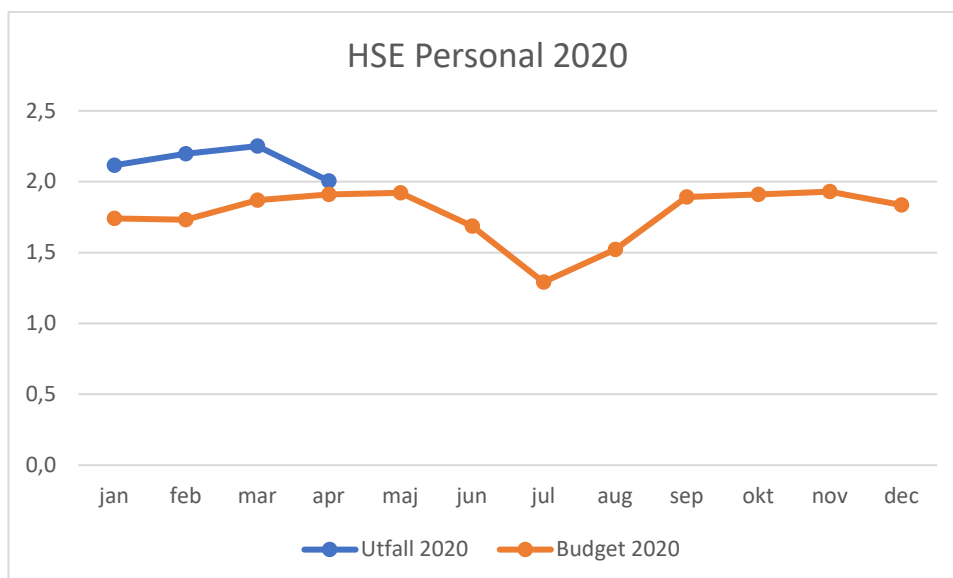
Utbildningarna finns lättillgängliga för nya medarbetare att ta del av och är kortare än det introduktionspaket som används vanligtvis vid nyanställning. Detta för att medarbetare snabbt ska kunna komma in i verksamheten och arbeta med förståelse om målgruppen och arbetet som grund.

4.3.2 Hälso- och sjukvårdsenheten

Hälso- och sjukvårdsenhetens (HSE) verksamhet finansieras genom rambudget. Verksamheten tillhandahåller insatser från sjuksköterskor och arbetsterapeuter.

	Ack April Utfall	Ack April Budget	Ack April Avv Progn- Budg	Helår Innev. Progn	Helår Budget	Helår Avv Progn- Budg
Intäkter	0,1	0,1	-0,1	0,4	0,4	0,0
Personalkostnader	-8,6	-7,3	-1,3	-23,2	-21,2	-2,0
Lokalhyror	-0,4	-0,4	0,0	-1,1	-1,1	0,0
Övriga kostnader	-1,0	-1,0	0,0	-3,1	-3,1	0,0
Summa	-9,9	-8,5	-1,3	-27,1	-25,1	-2,0

Det har under 2019 varit svårt att rekrytera sjuksköterskor i den omfattning som krävts vilket bland annat resulterade i behovet av att ta in hyrsjuksköterskor under en del av året. Ett gediget arbete kring arbetsmiljö och attraktion som arbetsgivare genomfördes varför den situationen inte längre kvarstår, utan har istället resulterat i en viss överrekrytering. Denna överrekrytering tillsammans med kostnader för timvikarier har medfört att kostnaderna fram till april har överskridit den periodiserade budgeten för hälso- och sjukvårdsenheten. De största effekterna av överrekryteringen som inte korrekt matchats mot den periodiserade budgeten bedöms ha infallit under inledningen av året, varför prognosen är att underskottet inte ska fortsätta öka i samma takt.

Långsiktiga åtgärder för att möjliggöra en så effektiv hälso- och sjukvårdsorganisation som möjligt är en sammanslagning med hälso- och sjukvårdsavdelningen inom Vård- och omsorgsförvaltningen. Denna sammanslagning var planerad att ske under inledningen av hösten men är pga. covid-19 utbrottet framflyttad till årsskiftet. Redan inför denna sammanslagning sker viss dialog om nyttjande av att resurser används så effektivt som möjligt.

Det går i nuläget inte att spåra några merkostnader för personal utifrån utbrottet av covid-19 inom hälso- och sjukvårdsenheten. Kostnaden för sjuklöner har mer än dubblats under mars och april månad jämförelse med föregående månader, men då sjuklönekostnaden är lägre än de anställdas ordinarie lön som de ersätter är detta ekonomiskt en mindre besparing så länge den frånvarande personalen inte behöver ersättas.

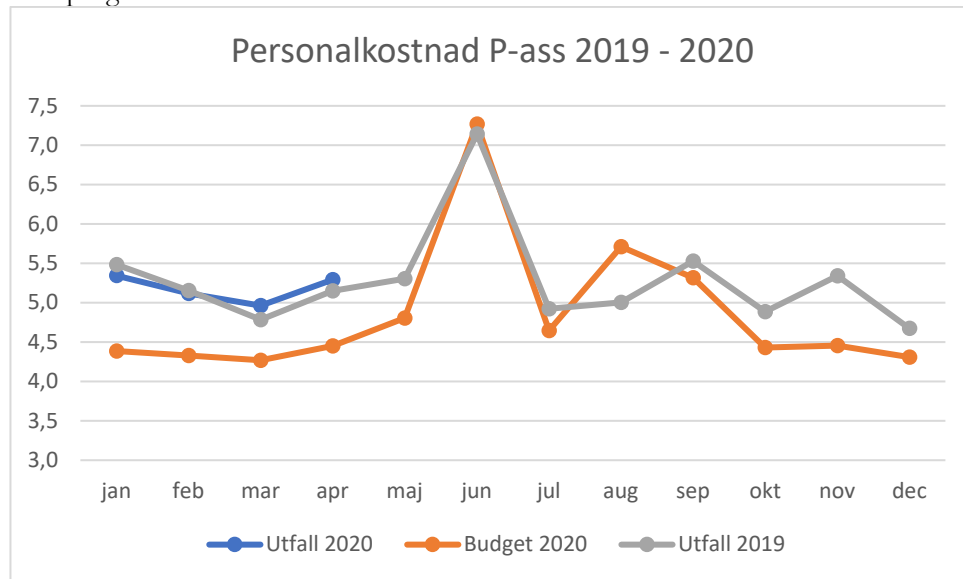
4.3.3 Personlig assistans

Personlig assistans är en intäktsfinansierad verksamhet, där verksamheten får ersättning för utförda timmar inom ramen för beviljade timmar. Verksamheten får sin ersättning antingen genom en kommunintern resursfördelningsmodell, eller genom intäkter från Försäkringskassan, beroende på enligt vilket lagstöd insatsen beslutas.

Personlig assistans hade ett prognostiserat underskott vid budgetläggning på 8,2 mnkr, vilket hanterats i samband med budgetläggningen då verksamheten behöver redovisa en budget i balans. Detta påvisar att verksamheten kommer att ha svårt att nå en ekonomi i balans under året och fram till april har kostnaderna överstigit både den periodiserade budgeten och det förutsedda underskottet.

	Ack April Utfall	Ack April Budget	Ack April Avv Progn- Budg	Helår Innev. Progn	Helår Budget	Helår Avv Progn- Budg
Intäkter	20,2	20,8	-0,6	60,6	62,4	-1,8
Personalkostnader	-20,7	-17,4	-3,3	-66,3	-58,4	-7,9
Lokalhyror	-0,1	-0,1	0,0	-0,3	-0,3	0,0
Övriga kostnader	-0,9	-1,3	0,4	-3,8	-3,8	0,0
Summa	-1,5	2,0	-3,5	-9,7	0,0	-9,7

Verksamheten redovisar i första delåret ett underskott både på intäkter och personalkostnader som prognostiseras öka under året.

Grafen visar personalkostnadernas utfall och budget för år 2020 och även utfallet för 2019 för att ha som en referenspunkt.

Verksamheten arbetar löpande med att hålla nere kostnaderna, men detta kan inte ske på bekostnad av stödet till servicemottagaren eller de anställdas arbetsmiljö. En av de åtgärder som beslutats är att göra en fullständig genomlysning av varje ärende, vilka kostnadsdrivare vi har, likväl som vilka faktorer det är som gör att vissa ärenden har ett positivt utfall. Vi arbetar även med att utveckla och kvalitetssäkra intäktskedjan, från utförande till utbetalning av Försäkringskassan eller Programnämnd social välfärd. Detta arbete fortsätter trots utbrottet av covid-19 om än i lite andra former och med längre tidsperspektiv än vad som ursprungligen vad tänkt.

I april syns en tydlig ökning av kostnader för sjuklöner inom personlig assistans. Det är ännu för tidigt att försöka förutsäga i vilken utsträckning som det finns ett samband mellan dessa kostnader och eventuellt ökade kostnader för timvikarier eller övertid, då dessa kostnader redovisas med en månads fördröjning. Eftersom det redan i grunden finns ett större underskott inom personlig assistans har vi valt att inte lägga till en särskild prognostiserad merkostnad för denna verksamhet utan hoppas att dessa kostnader kan rymmas inom den befintliga kostnaden utöver budget.

4.3.4 Grupp- och servicebostad

Grupp- och servicebostad (GOS) får sina intäkter genom en resursfördelningsmodell där varje belagt dygn ersätts. Ersättningsnivån varierar beroende på den boende servicemottagarens nivåbedömning. Verksamheten utför en mindre del insatser som beslutats enligt socialtjänstlagen och dessa insatser ersätts genom en rambudget på 4,7 mnkr.

Inför 2020 har verksamheten fått stora effektiviseringsuppdrag och man ser svårigheter att nå en ekonomi i balans fullt ut på helår. Verksamheten redovisar trots detta en positiv avvikelse mot periodiserad budget i delår 1. Såväl intäkter som övriga kostnader har en positiv avvikelse mot budget såhär långt. Övriga kostnader beräknas framöver öka bland annat till följd av större åtgång och högre priser på skyddsmaterial än förutsett. Att intäkterna ligger över budget i delår 1 beror främst på andra orsaker än ökad beläggning genom resursfördelningsmodellen.

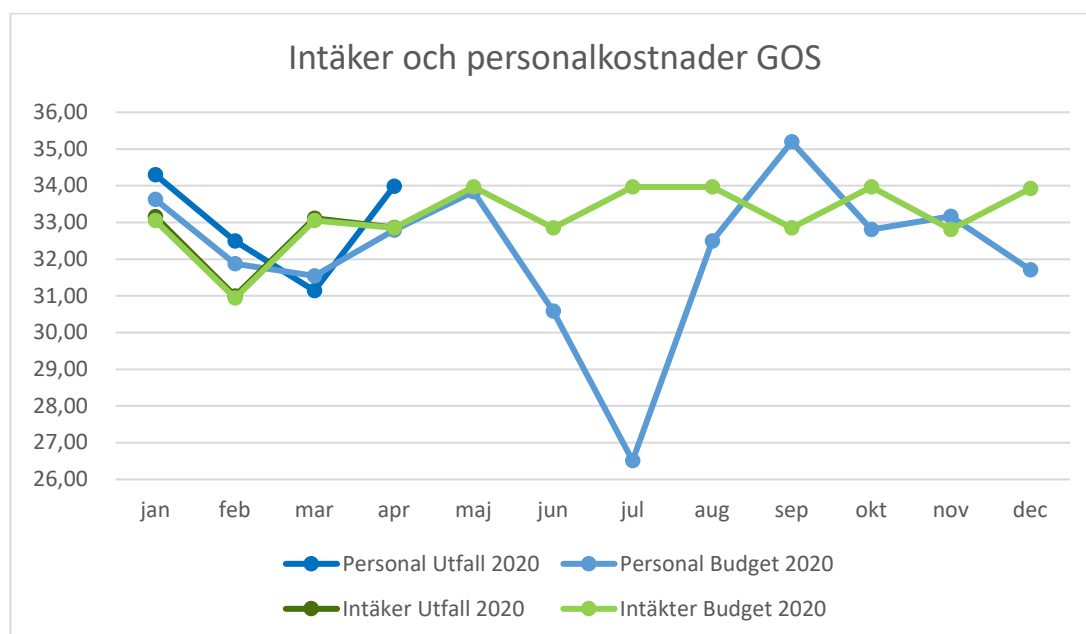
Verksamheten har bland annat fått en engångsersättning för att man tagit hem servicemottagare som tidigare haft en extern placering samt kompensation för sänkta nivåbedömningar som skett

genom förändring av stödbehovsmätningen och dess nivåer. Även om detta kortsiktigt ger en intäkt, innebär det att verksamheten för den ombedömda servicemottagaren framöver kommer att få en lägre ersättning per dygn än man fått före omprövningen.

Personalkostnaderna redovisar ett underskott mot periodiserad budget, vilket påvisar att det framöver kommer att finnas en utmaning i att behålla en ekonomi i balans.

	Ack April Utfall	Ack April Budget	Ack April Avv Progn- Budg	Helår Innev. Progn	Helår Budget	Helår Avv Progn- Budg
Intäkter	132,2	130,7	1,5	403,5	400,5	3,0
Personalkostnader	-132,0	-129,8	-2,1	-396,6	-386,1	-10,5
Lokalhyror	-0,5	-0,5	0,0	-1,5	-1,5	0,0
Övriga kostnader	-4,9	-5,9	0,9	-17,7	-17,6	-0,2
Summa	-5,2	-5,5	0,3	-12,3	-4,7	-7,7

Tabellen visar utfallet, budget och prognos i delår 1.

Grafen ovan illustrerar utfallet mot budget för personalkostnader och intäkter inom grupp- och servicebostad. Den mörkgröna linjen som knappt syns visar hur väl intäkterna i ersättningsmodellen följer budgeten. Den ljusgröna linjen visar att personalkostnaderna under större delen av tiden är något högre än budgeterat.

Inom grupp- och servicebostad har kostnaderna för sjuklön ökat kraftigt sedan utbrottet av covid-19. I april är kostnaden mer än dubbelt så hög som motsvarande månad föregående år. Kostnaderna för timvikarier är högre än såväl motsvarande period föregående år som budgeten och kostnaden föregående månad. Däremot ökar inte den procentuella avvikelsen mot föregående års kostnad mer i april månad än för de tidigare. En förklaring till detta är att även timvikarierna haft en högre sjukfrånvaro än vanligt, vilket gjort det svårare att bemanna upp med timvikarier.

Timvikariekostnad, belopp i mnkr	Utfall 2020	Utfall 2019	Procentuell förändring
Januari	3,99	3,69	108%
Februari	3,58	3,05	117%
Mars	3,28	2,90	113%
April	3,90	3,38	115%

Detta syns tydligt inom grupp- och servicebostad där kostnaderna för övertid ökat kraftigt i april, särskilt i jämförelse med den inledande delen av året där man ser en stor positiv förändring och minskning av övertid jämfört med föregående år. Den tidigare positiva trenden med minskat behov av övertid bedöms utgöra en av flera konsekvenser av den utbildning och satsning på bemanningsekonomi som förvaltningen tillhandahållit för samtliga chefer inom funktionsstöd under hösten.

Övertidskostnad, belopp i mnkr	Utfall 2020	Utfall 2019	Procentuell förändring
Januari	0,26	0,45	56%
Februari	0,19	0,35	54%
Mars	0,16	0,33	49%
April	0,43	0,37	116%

Nära tre miljoner av personalkostnaderna i prognosen för grupp- och servicebostad bedöms utgöras av merkostnader från covid-19. Denna prognos grundar sig i att läget fortsätter ungefär som det är i nuläget och de tendenser vi nu ser i det ekonomiska utfallet fortlöper. Det är även prognostiserat en mindre avvikelse på övriga kostnader som följd av större behov och förändrade priser på skyddsutrustning.

4.3.5 Boda

Boda är daglig verksamhet i gruppboenden och ersätts genom samma resursfördelningsmodell som daglig verksamhet. Detta innebär att verksamheten får ersättning för deltagarens planerade närvaro, hel- eller halv dag, utifrån deltagarens stödbehovsmätning.

Verksamheten har ett överskott mot periodiserad budget. Överskottet består av något lägre personalkostnader samt att övriga kostnader är lägre än budgeterat. Utfallet i delår 1 är korrigerat utifrån tidigare månader så att Boda bär samtliga kostnader som hör till verksamheten. På grund av begränsningar i personalsystemet är det inte möjligt för grupp- och servicebostad som har samma personal att löpande dela på exempelvis kostnaden för sjukfrånvaro, varför den hanteras manuellt i samband med del- och helårsbokslut.

	Ack April Utfall	Ack April Budget	Ack April Avv Progn- Budg	Helår Innev. Progn	Helår Budget	Helår Avv Progn- Budg
Intäkter	4,6	4,5	0,0	13,9	13,9	0,0
Personalkostnader	-3,2	-3,3	0,1	-9,7	-10,0	0,4
Lokalhyror	-0,1	-0,1	0,0	-0,2	-0,2	0,0
Övriga kostnader	-1,0	-1,2	0,2	-3,6	-3,6	0,0
Summa	0,3	0,0	0,4	0,4	0,0	0,4

Prognosen i nuläget är att Boda inte kommer påverkas i någon större utsträckning av covid-19. Detta då verksamheten utförs i deltagarens bostad, varför det inte är aktuellt för servicemottagare att vara hemma på grund av exempelvis oro för smitta. Skulle en servicemottagare i Bodaverksamheten bli smittad eller på annat vis sjuk deltar inte servicemottagaren i Bodaverksamheten, varför personalbehovet inte finns och personalen omfördelas till att arbeta i gruppboenden där behovet då istället ökat.

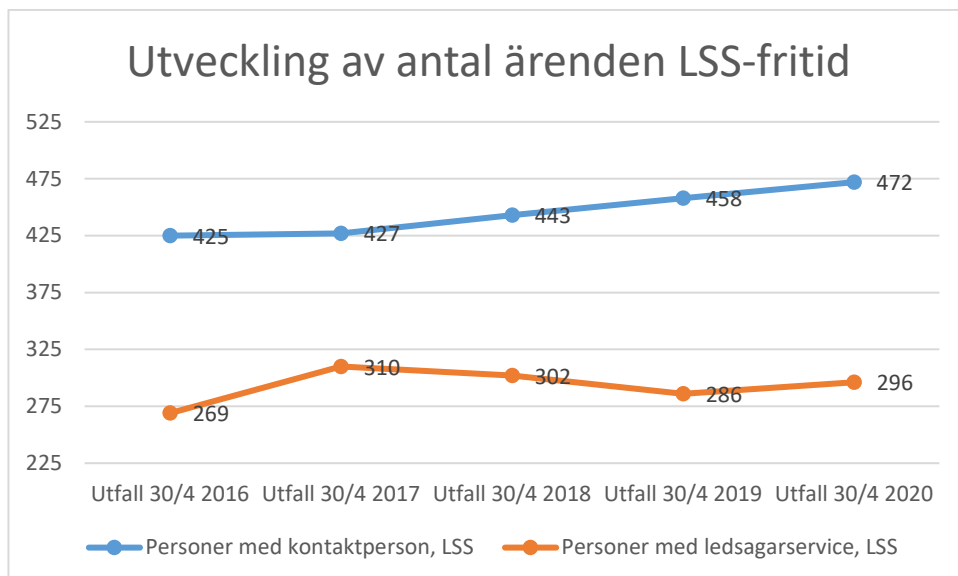
4.3.6 LSS-fritid

LSS-fritid är en ramfinansierad verksamhet som besätter och administrerar ersättning till främst arvoderade uppdragstagare inom insatser så som kontaktperson, kontaktfamilj, avlösning, ledsagning och ledsagare SoL (Socialtjänstlagen).

	Ack April Utfall	Ack April Budget	Ack April Avv Progn- Budg	Helår Innev. Progn	Helår Budget	Helår Avv Progn- Budg
Intäkter	0,1	0,2	0,0	0,5	0,5	0,0
Personalkostnader	-9,5	-8,5	-1,0	-28,2	-26,2	-2,0
Lokalhyror	0,0	0,0	0,0	-0,1	-0,1	0,0
Övriga kostnader	0,0	-0,1	0,1	-0,3	-0,3	0,0
Summa	-9,4	-8,5	-0,9	-28,2	-26,2	-2,0

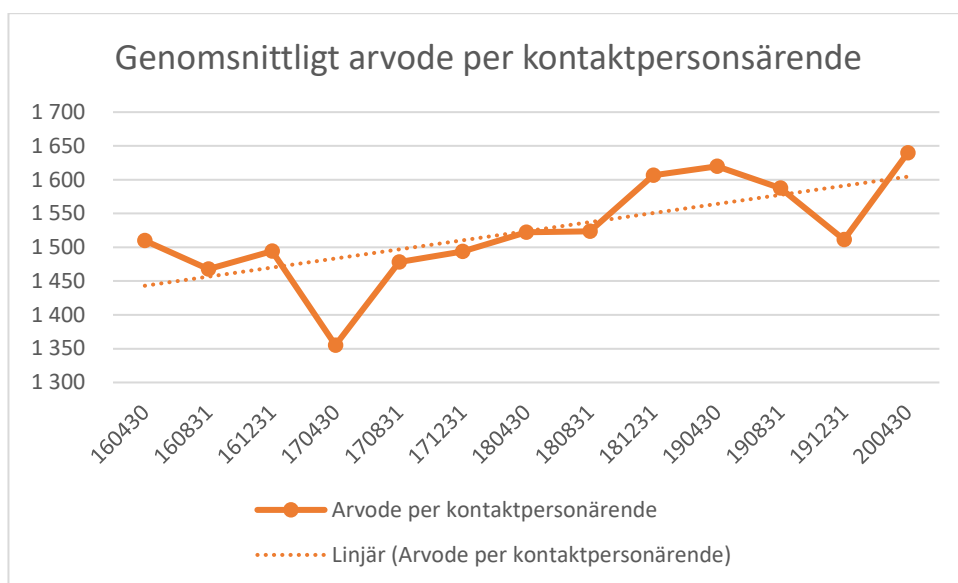
LSS-fritid redovisar ett underskott mot periodiserad budget i delår 1. Det är främst insatserna kontaktperson och ledsagare som överskrider kostnaderna i den periodiserade budgeten. Då beslut om insats fattas av Myndighetsavdelningen har LSS-fritid svårt att självständigt påverka sina kostnader. Detta då deras uppdrag grundar sig på att tillsätta och ersätta utifrån fattade beslut. Verksamheten har arbetat med digitalisering av olika former, både för att effektivisera hantering och att öka korrektheten i utbetalningarna till uppdragstagarna. Arbetet mot mer digitaliserad hantering fortsätter och varje steg frigör resurser som kan användas för att öka uppföljningen i andra ärenden.

En i förhållande till budgeten stor återbetalning av felaktigt fakturerade intäkter från i höstas medför en negativ avvikelse i utfall på intäkterna. Detta då verksamheten samtidigt ligger efter med sin löpande fakturering påverkar detta utfallet i delår 1. Verksamheten bedömer att de kommer att komma ikapp med faktureringen under året och arbetar för att förändra sin faktureringsprocess för att både nyttja sina resurser på bästa sätt och få ett bättre flöde för såväl fakturamottagare som ekonomisk redovisning.

Grafen ovan visar utvecklingen av antal ärenden inom de två största insatserna i LSS-fritid. De långsiktiga trenderna visar att antal ärenden ökat något sedan 2016.

Då LSS-fritid är en ramfinansierad verksamhet ska förändringar i antalet ärenden hanteras inom befintlig budget. Detta innebär att ökar antalet ärenden krävs andra effektiviseringar för att behålla en ekonomi i balans.

Grafen ovan visar utvecklingen av det genomsnittliga arvodet per kontaktpersonsärende.

	2016	2017	2018	2019	2020 (april)
Arvode per ärende	1 491	1 442	1 551	1 573	1 640

Tabellen och grafen ovan visar samma sak; utvecklingen av det genomsnittliga arvodet för ett kontaktpersonsärende. Den preliminära arvodesökningen är cirka 4 procent mellan 2019 och 2020, vilket innebär att arvodesökningen är högre än den genomsnittliga löneökningen för kommunen.

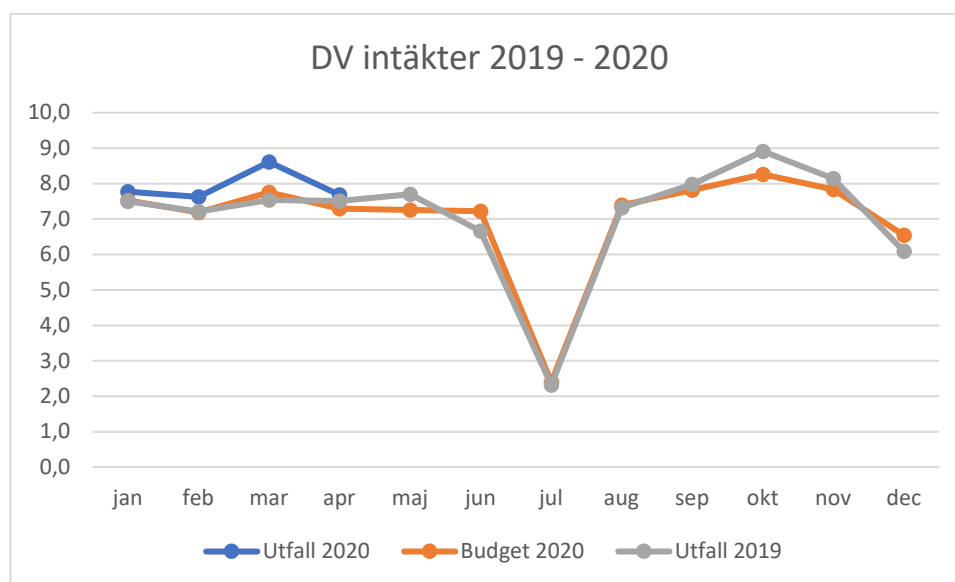
Fortsatt utredning och identifiering av möjliga åtgärder för en ekonomi i balans för LSS-fritid är planerade.

LSS-fritid bedöms inte få någon direkt ekonomisk påverkan av spridning av Covid-19. Detta då administrationen utgörs av en mindre personalgrupp och utförandet av insatser sker självständigt av uppdragstagarna. Möjligtvis kan inflödet av nya ärenden minska under den period som smittspridningen pågår, men detta är inget som ännu kunnat konstateras.

4.3.7 Daglig verksamhet

Daglig verksamhet (DV) är en intäktsfinansierad verksamhet som får sin ersättning utifrån planerad närvaro för deltagarna, antingen heldag eller halvdag. Ersättningsnivån varierar utifrån servicemottagarens nivåbedömning. Karensavdrag sker om servicemottagaren är frånvarande från planerad närvaro ihållande under 10 dagar.

Daglig verksamhet redovisar en positiv avvikelse mot periodiserad budget i delår 1. Detta beror på att intäkterna har ökat och är högre än budgeterat.

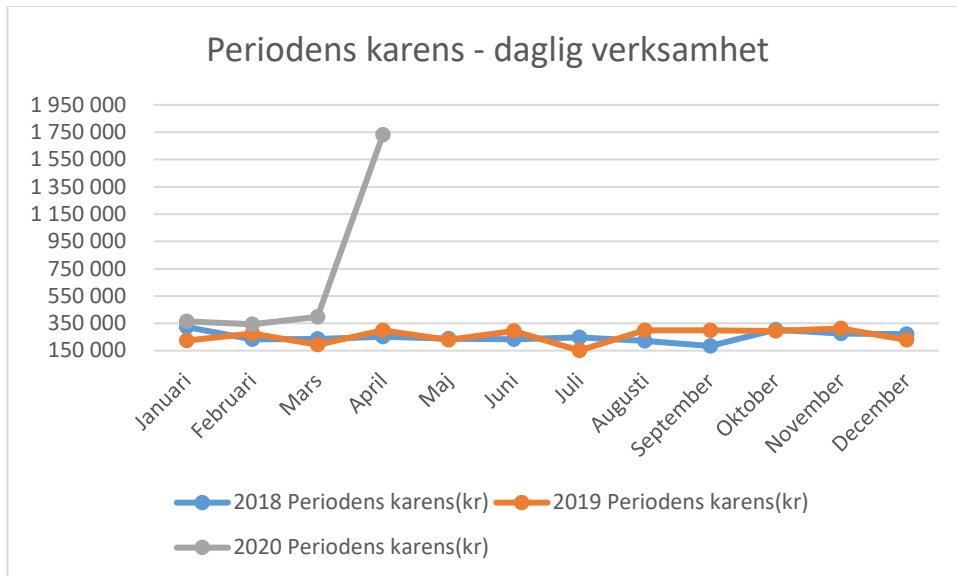

Intäkterna kan öka av olika orsaker. Troligen är det nu flera delar som gemensamt resulterar i de högre intäkterna. Antalet deltagare har ökat, deltagarnas närvaro kan öka (lägre frånvaro eller högre planerad närvaro) och deltagarnas nivåbedömningar har ökat under senaste perioden.

Samtidigt som intäkterna ligger över budget så ökar även personalkostnaderna och ligger över budget, om än ej i samma utsträckning som intäkterna. Så länge intäkterna fortsätter avvika positivt krävs inga ytterligare åtgärder kring personalkostnaden i nuläget.

	Ack April Utfall	Ack April Budget	Ack April Avv Progn- Budg	Helår Innev. Progn	Helår Budget	Helår Avv Progn- Budg
Intäkter	32,7	30,8	1,9	87,5	87,6	-0,1
Personalkostnader	-24,1	-23,7	-0,4	-65,5	-65,4	-0,2
Lokalhyror	-4,4	-4,3	0,0	-13,0	-13,0	0,0
Övriga kostnader	-3,2	-3,1	-0,1	-10,3	-9,3	-1,0
Summa	1,2	-0,3	1,4	-1,3	0,0	-1,3

Att prognosen trots den positiva trenden med högre intäkter är ett underskott vid årets slut beror på den beräknade effekten av covid-19.

Grafen ovan visar utvecklingen av karensavdrag för daglig verksamhet under de senaste åren.

Grafen ovan visar tydligt den stora avvikelsen i det beräknade karensavdraget för april månad jämfört med tidigare perioder. Det ökade karensavdraget beror på att servicemottagare varit hemma från den dagliga verksamheten, både beroende på oro och på ökad sjukfrånvaro. Det finns förslag från verksamheten om att istället tillhandahålla daglig verksamhet på distans, men då inga beslut finns fattade om detta grundar sig den ekonomiska prognosen på att deltagarnas frånvaro kvarblir i samma nivå som i april. Prognosen är att frånvaroandelen kommer kvarstå på motsvarande nivå under sommaren för att sedan återhämta sig under september månad. Prognosen är att det totala intäktsstappet på grund av covid-19 därmed blir 5,9 mnkr.

Karensavdraget för april kommer att påverka ersättningen som utbetalas i maj, vilket innebär att effekten på intäkten hela tiden kommer ligga med en månads eftersläpning.

Samtidigt som det är en högre andel frånvaro bland deltagarna har frånvaron även ökat bland personalen. Eftersom frånvaron hos deltagarna varit högre än inom personalgrupperna har man inte behövt ersätta den personal som varit frånvarande, vilket bedöms ge en positiv ekonomisk påverkan. Verksamheten bedömer även att den kommer att ha personal att låna ut till andra verksamheter under denna period. Därför har verksamheten beräknat en positiv ekonomisk effekt av covid-19 på personalkostnaderna med 1 mnkr.

Att frånvaron från daglig verksamhet ökar medför flera konsekvenser, dels den direkta ekonomiska effekten för verksamheten som beskrivs ovan. Dels kommer behovet av insatser inom grupp- och servicebostad att öka då flera deltagare på daglig verksamhet även har stöd från denna insats. Slutligen riskerar förändringar i rutiner och minskas stimulans öka de framtida behoven att återuppbygga förmågor vilket medför ökade behov på längre sikt. Otillräcklig aktivering och förändring i rutiner riskerar att både kort- och långsiktigt skapa en ökad otrygghet hos nämndens servicemottagare, vilket i förlängningen riskerar att medföra en tillbakagång i individens förmågor. Detta är i första hand en negativ konsekvens för den enskilde individen men medför även risk för ett större insatsbehov framöver, vilket kan medföra långsiktigt negativa ekonomiska konsekvenser.

Deltagare som är hemma på grund av sjukfrånvaro har enligt ett beslut i Programnämnd social välfärd fått rätt att behålla sin habiliteringsersättning, varför deras ekonomiska påverkan blir begränsad. Detta gäller dock inte de servicemottagare som är hemma på grund av oro för smitta, som genom detta förlorar rätten till sin habiliteringsersättning. Det vore gynnsamt ur såväl servicemottagarnas som verksamhetens perspektiv att få till en lösning med alternativt utförande av verksamheten.

4.3.8 Barn- och ungdomsverksamheten

Barn- och ungdomsverksamheten (BUV) som är en ramfinansierad verksamhet redovisar ett överskott mot periodiserad budget. Detta förklaras av att verksamheten haft ett par inkommande ärenden där utförandet ännu inte kommit igång, vilket resulterar i att man kunnat hålla nere personalkostnaderna kortsiktigt. Verksamhetens bedömning har varit att detta utförande ska komma igång under våren och verksamheten ha en ekonomi i balans vid årets slut. I nuläget med den ökade smittspridningen finns en stor osäkerhet kring när detta utförande kommer att komma igång.

	Ack April Utfall	Ack April Budget	Ack April Avv Progn- Budg	Helår Innev. Progn	Helår Budget	Helår Avv Progn- Budg
Intäkter	0,6	0,4	0,2	1,3	1,3	0,0
Personalkostnader	-23,4	-24,0	0,6	-70,0	-70,5	0,5
Lokalhyror	-1,5	-1,7	0,2	-5,1	-5,1	0,0
Övriga kostnader	-1,5	-1,7	0,2	-5,0	-5,0	0,0
Summa	-25,9	-27,0	1,1	-78,9	-79,4	0,5

Överskottet återfinns inom månadsanställda, där det finns en del vakanser som är under rekrytering. Kortsiktigt har beläggningen medfört att det ej varit behov fullt ut av dessa tjänster, varför man under denna period kunnat lösa bemanningen genom en mindre mängd timvikarier och till en lite lägre kostnad.

Att intäkterna är högre än budgeterat beror på att engångsersättningar har utbetalats under januari och överskottet beräknas därför inte öka. Övriga kostnader har en positiv avvikelse då dessa inte uppkommer jämnt fördelat under året.

Hade inte covid-19 spridningen skett, hade prognosen varit ett nollresultat och en ekonomi i balans under året för barn- och ungdomsverksamheten. Som en följd av något lägre beläggning finns inte ett behov av att bemanna upp samtliga pass vid sjukfrånvaro. Därför är prognosen i nuläget ett överskott på 0,5 mnkr vid årets slut.

4.3.9 Socialpsykiatri

Socialpsykiatri har från januari 2020 övergått till att vara en intäktsfinansierad verksamhet från att tidigare varit ramfinansierad. Det saknas ännu en färdig resursfördelningsmodell för verksamheten, varför ersättning från programnämnden under inledningen av året betalas ut månadsvis utifrån tidigare års procentuella förbrukning.

Verksamheten redovisar ett underskott fram till delår 1. Detta beror på högre personalkostnader än vad intäkten tillåter. Verksamheten har haft vakanser och svårt att rekrytera varför utfallet är lägre än budgeterat avseende månadsanställd personal, samtidigt som timanställd personal överstiger budget. Då verksamheten är en intraprenad och har ett

ackumulerat överskott sedan tidigare, avser verksamheten till viss del nyttja detta för att täcka underskottet i en omställningsperiod.

	Ack April Utfall	Ack April Budget	Ack April Avv Progn- Budg	Helår Innev. Progn	Helår Budget	Helår Avv Progn- Budg
Intäkter	40,2	40,2	0,0	120,2	120,2	0,0
Personalkostnader	-38,8	-37,9	-0,9	-113,9	-110,8	-3,1
Lokalhyror	-0,2	-0,7	0,5	-2,1	-2,1	0,0
Övriga kostnader	-2,3	-2,4	0,1	-7,3	-7,3	0,0
Summa	-1,1	-0,8	-0,3	-3,1	0,0	-3,1

Verksamheten bedömer att man troligen kommer att få något högre personalkostnader kopplat till utbrottet av covid-19. Det är dock svårt att i nuläget bedöma kostnadsutvecklingen då verksamheten har flera olika insatser och därmed olika påverkan om smittspridningen. Sysselsättningsverksamheten har liknande förutsättningar som daglig verksamhet, men eftersom man ännu inte gått över till verklig intäktfinansiering bör effekten bli att man kan samnyttja personalen med övriga verksamhetsdelar i än större utsträckning. Grupp- och servicebostäderna bör påverkas med likande motsvarande verksamhet inom LSS, där behoven ökar och personalfrånvaron behöver bemannas upp. Den sista verksamhetstypen är hemtjänst och mobilt boendestöd. I dessa insatser finns stora skillnader, men förväntningarna är att antalet utförda timmar kommer minska något till följd av den aktuella situationen. Sammanlagt är därmed bedömningen att socialpsykiatri kommer att få ökade kostnader med ungefär 0,4 mnkr till följd av spridningen av covid-19.

4.4 Investeringar

Investeringar – inventarier

Funktionsstödsnämnden har år 2020 en investeringsbudget på 1,5 mnkr, varav 1 mnkr beviljades för i år och 0,5 mnkr beviljats föras över från föregående år.

RN3	2019 Bokslut	Ack April Utfall	Ack April Budget	Ack April Avv. i tkr	Helår Innev. Progn	Helår Budget	Helår Avv Progn-Budg
V80 Politik & Ledning	-84	0	-500	500	-500	-500	0
V82 HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSSENHETEN	0	0	0	0	0	0	0
V83 Personlig assistans	0	-109	-250	141	-250	-250	0
V84 GRUPP- OCH SERVICEBOSTAD	-307	-65	-325	260	-325	-325	0
V85 LSS FRITID	0	0	0	0	0	0	0
V86 Daglig verksamhet	0	0	-175	175	-175	-175	0
V87 Barn- & Ungdomsverksamhet	-336	-95	-150	55	-150	-150	0
V88 UTVECKLINGSENHETEN	0	0	0	0	0	0	0
V89 Socialpsykiatri	-512	0	-100	100	-100	-100	0
	-1 239	-269	-1 500	1 231	-1 500	-1 500	0

Prognosen är att investeringsmedlen kommer att nyttjas under året. En av orsakerna till att inte mer medel nyttjats fram till delår 1 är att överföring av medlen från 2019 beslutades först inför delår 1 och dessa medel är i nuläget placerade förvaltningsgemensamt. En annan orsak är att stort fokus legat på att ställa om verksamheten och prioriterat grunduppdraget i samband med spridningen av covid-19.

5 Bilaga – fem år i sammandrag

Fem år i sammandrag	Utfall 30/4 2016	Utfall 31/8 2016	Utfall 31/12 2016	Utfall 30/4 2017	Utfall 31/8 2017	Utfall 31/12 2017	Utfall 30/4 2018	Utfall 31/8 2018	Utfall 31/12 2018	Utfall 30/4 2019	Utfall 31/8 2019	Utfall 31/12 2019	Utfall 30/4 2020
Befolkning													
Totalt antal invånare, Örebro kommun	140 763	140 763											
Antal unika personer inom stöd till personer med funktionsnedsättning enligt LSS*	1 273	1 298	1 280	1 285	1 289	1 294	1 301	1 322	1 312	1 328	1 334	1 369	1 371
- varav män %	58	57	57	57	57	57	57	57	57	56	56	56	56
- varav kvinnor %	42	43	43	43	43	43	43	43	43	44	44	44	44
Antal unika personer inom stöd till personer med funktionsnedsättning enligt SoL*	695	714	720	712	734	738	764	784	793	803	819	830	857
- varav män %	53	53	53	53	53	54	53	53	53	53	52	53	53
- varav kvinnor %	47	47	47	47	47	46	47	47	47	47	48	47	47
Antal personer med personlig assistans	52	52	56	57	56	53	53	53	53	54	54	54	56
- varav män %	42	42	46	46	45	44	43	45	43	39	39	37	41
- varav kvinnor %	58	58	54	54	55	56	57	55	57	61	61	63	59
- med statlig assistansersättning (LASS)	34	32	37	37	36	32	32	32	34	33	31	30	31
- utan statlig assistansersättning	18	20	19	20	20	21	21	21	19	21	23	24	25
Antal personer med bostad för vuxna, enligt LSS, (platser)	462	464	464	476	476	486	488	488	488	489	491	486	486
- varav män %	60	60	60	59	60	59	59	59	60	58	58	58	58
- varav kvinnor %	40	40	40	41	40	41	41	41	40	42	42	42	42
- därav vuxna inom Socialpsykiatri (antal)	40	40	40	40	40	40	43	43	43	43	43	43	46
Personer, bostad för vuxna, enligt SoL	37	38	36	36	36	36	36	34	33	33	32	31	31
- varav män %	68	68	64	64	67	67	69	68	70	70	72	75	75
- varav kvinnor %	32	32	36	36	33	33	31	32	30	30	28	25	25
Bostäder för barn och ungdom, LSS (platser)	7	8	5	4	5	7	8	8	8	8	9	9	8
- varav män %	57	50	40	20	40	57	50	50	50	50	56	56	50
- varav kvinnor %	43	50	60	80	60	43	50	50	50	50	44	44	50
Antal personer med boendestöd, enligt SoL	548	570	575	573	583	605	605	623	637	644	652	658	641
- varav män %	50	50	51	53	52	53	52	52	51	51	51	51	52
- varav kvinnor %	50	50	49	47	48	47	48	48	49	49	49	49	48
- varav Socialpsykiatri (antal)	309	323	326	325	330	351	363	382	398	408	416	425	
Antal personer med korttidsvistelse, enligt LSS	131	137	125	119	125	127	120	126	124	132	141	138	149
- varav män %	58	56	58	60	60	60	61	62	61	61	60	59	61
- varav kvinnor %	42	44	42	40	40	40	39	38	39	39	40	41	39
Antal personer med korttidsstillsyn, enligt LSS	86	77	73	73	70	66	68	71	65	67	73	70	65
- varav män %	57	55	55	56	60	60	57	59	59	55	63	63	62
- varav kvinnor %	43	45	45	44	40	40	43	41	41	45	37	37	38

Fem år i sammandrag	160430	160831	161231	170430	170831	171231	180430	180831	181231	190430	190831	191231	200430
Antal personer med daglig verksamhet, enligt LSS	516	553	514	520	534	525	522	535	536	529	537	539	537
- varav män %	55	55	55	55	58	53	53	54	53	53	53	53	53
- varav kvinnor %	45	45	45	45	42	47	47	46	47	47	47	47	47
Personer med dagverksamhet, enligt SoL	141	137	146	132	148	144	154	158	161	149	148	146	139
- varav män %	56	54	54	51	51	52	51	52	53	55	55	54	53
- varav kvinnor %	44	46	46	49	49	48	49	48	47	45	45	46	47
Personer med ledsagarservice, LSS	269	338	316	310	313	318	302	305	298	286	291	311	296
- varav män %	55	53	54	53	53	53	56	56	54	54	55	55	55
- varav kvinnor %	45	47	46	47	47	47	44	44	46	46	45	45	45
Personer med avlösarservice, LSS	73	96	81	82	80	81	80	84	71	76	81	90	91
- varav män %	58	64	59	61	61	62	59	58	55	53	53	52	52
- varav kvinnor %	42	36	41	39	39	38	41	42	45	47	47	48	48
Personer med kontaktperson, LSS	425	438	446	427	432	442	443	443	446	458	441	474	472
- varav män %	52	53	55	56	56	55	55	55	54	52	53	53	53
- varav kvinnor %	48	47	45	44	44	45	45	45	46	48	47	47	47
Personer med kontaktperson, SoL	20	20	23	26	29	1	37	33	33	33	40	48	46
- varav män %	30	30	39	35	35	0	38	40	40	37	40	42	42
- varav kvinnor %	70	70	61	65	65	100	62	60	60	63	60	58	58

Fem år i sammandrag	160430	160831	161231	170430	170831	171231	180430	180831	181231	190430	190831	191231	200430
Antal personer med insats HSE	429	439	459	495	507	521	523	512	513	525	520	519	515
- varav män %	55	56	58	59	59	59	59	60	59	59	59	59	59
- varav kvinnor %	45	44	42	41	41	41	41	40	41	41	41	41	41
Antal personer med insats av SSK	363	381	404	445	464	491	500	497	499	512	512	514	514
- varav män %	58	58	60	61	61	59	59	60	59	59	59	59	59
- varav kvinnor %	42	42	40	39	39	41	41	40	41	41	41	41	41
Antal personer med insats av AT	152	144	144	132	123	111	103	90	85	73	66	61	53
- varav män %	47	47	48	47	48	54	54	53	51	51	51	54	57
- varav kvinnor %	53	53	52	53	52	46	46	47	49	49	49	46	43